

БИО-БИБЛИОГРАФИЈА

академика ЗАРИЈЕ БЕШИЋА,

Академик Зарија Бешић рођен је 1905. у Мартинићима код Даниловграда. Основну школу завршио је у мјесту рођења, а гимназију у Подгорици (Титоград). Дипломирао је на Филозофском факултету у Београду, група Геолошко-палеонтолошка. Свој радни вијек започео је као професор Гимназије у Кикинди, да би убрзо био изабран за асистента на Геолошко-палеонтолошкој групи Филозофског факултета у Београду.

По ослобођењу земље распоређен је на радно мјесто кустоса, а затим руководиоца Природњачког музеја у Београду. По указаној потреби Бешић је као искусан геолог распоређиван на организовање и реализацију значајних програма за развој привреде, па је тако радио у Заводу за геолошка и геофизичка истраживања у Београду и у Секретаријату за привреду СР Црне Горе. Више година био је самостални савјетник Комбината алуминијума у Титограду, а такође и савјетник за хидроенергетска рјешења изграђених и пројектованих хидроенергетских објеката у Црној Гори. Редовни је члан Црногорске академије наука и умјетности од њеног оснивања 1973.

Академик Зарија Бешић објављује научне радове већ од 1933. До сада је публиковао 79 научних радова из геологије и сродних наука. Почетна истраживања академика Зарије Бешића односе се претежно на проучавање стратиграфских проблема црногорских терена. Из тог периода потичу његови веома значајни научни радови, који су га уврстили међу најбоље познаваоце стратиграфије мезозоика, а посебно тријаса, не само југословенских Динарида него и шире. Проучавања из овог раног периода омогућила су академику Бешићу да врши научна уопштавања на сигурним основама, због чега је он врло интензивно

објављивао радове о тектонском склопу црногорских терена, а затим југословенских Динарида, Хеленида и Алта. Оцјењујући правилно значај и потребе нашег привредног послијератног развоја, академик Бешић је упоредо рјешавао, често веома сложене, проблеме примијењене геологије. У тим радовима се испољио као одличан познавалац хидрогеологије и инжењерске геологије. Бешић је дао значајан допринос упознавању природних минералних богатстава у Црној Гори. Посебно је запажен његов допринос упознавању боксита. Учествовао је са веома запаженим рефератима на интернационалним геолошким научним скуповима. Написао је неколико монографских студија, по којима је познат научној јавности из области геологије цијелог свијета. Покретач је бројних идеја које су мобилисале широки круг геолога. Као човјек широког образовања и високе културе Бешић је значајно утицао на развој и унапређење других дјелатности и сродних области науке: природњачке збирке, туризам, заштита човјеве околине, спелеологија, археологија, историја и др.

Зарији Бешићу припада посебна заслуга за покретање Геолошког гласника — Титоград чији је био главни и одговорни уредник више година. Захваљујући Бешићу овај часопис је стекао велику популарност у земљи и свијету. Њиме и другим публикацијама из геологије створене су могућности знатне размјене са преко стотину научних институција у свијету. Тиме се кроз дужи низ година формирао у нас запажен фонд научних публикација које представљају значајну компоненту научног развоја. Зарија Бешић је дугогодишњи сарадник бројних домаћих и иностраних научних часописа, а његова научно-истраживачка дјелатност и даље је веома интензивна.

Академик Зарија Бешић добио је следећа висока одликовања и друштвена признања:

- Орден рада првог реда 1960.
- Орден заслуга за народ са златном звијездом 1980;
- Повелу за рад на хидрогеологији од југословенског комитета за хидрогеологију и инжењерску геологију 1978. године;
- Повелу Удружења инжењера и техничара;
- Диплому Удружења спелеолога 1976. године;
- Тринаестојулску награду 1958.

Објавио је следеће научне радове:

1. Геолошка проматрања и картирање планина Сињавине, Млетичка, Лоле и Бијеле. Извештај о раду Геол. института Краљ. Југославије за 1932. годину. Београд, 1933.
2. Геолошка грађа и тектоника Сињавине, Млетичка, Јаворја и Лоле. Геол. анали Балкан. пол., књ. XI, св. 2. Београд, 1933.
3. Геолошка проматрања на листу Никшић између Лоле и Бјелопавлића у долини Зете. Извештај о раду Геол. института Краљ. Југославије за 1933. годину. Београд, 1934.
4. Прилог ка познавању геологије Црне Горе. Геол. анали Балкан. полуострва, књ. XII, св. 1. Београд, 1934.
5. Геолошко картирање на листу Никшић. Извештај о раду Геол. института Краљ. Југославије за 1934. Београд, 1935.
6. Претходна саопштења о геолошкој грађи Црне Горе. Геолошки анали Балкан. полуострва, књ. XIII. Београд, 1936.
7. Геолошко картирање и испитивање секције Никшић. Извештај о раду Геолошког института Краљ. Југославије за 1935. годину. Београд, 1936.
8. Прилог ка познавању геологије Никшићке Жупе (Црна Гора). Геол. анали Балкан. полуострва, књ. XIV. Београд, 1937.
9. Геолошко проучавање на секцији Жабљак. Извештај о раду Геол. института Краљ. Југославије за 1936. годину. Београд, 1937.
10. Геолошки састав Горанска недалеко од Дурмитора (Црна Гора). Геол. анали Балкан. полуострва, књ. XV. Београд, 1938.
11. Картирање секције Жабљак. Извештај о раду Геол. института Краљ. Југославије за 1937. годину. Београд, 1938.
12. Претходна геолошка проматрања на листу Жабљак (1:100 000). Годишњак Геол. института Краљ. Југославије, књ. I. Београд, 1939.
13. Нови прилози за рашиљавање формација на планини Сињавини. Геолошки анали Балкан. полуострва, књ. XVI. Београд, 1939.
14. Извештај о геолошком картирању на листу Жабљак. Годишњак Геол. института Краљ. Југославије, књ. II. Београд, 1940.
15. Нова гледишта о старости стратификованих кречњака јужног Дурмитора, околине Шавника, Лоле и Лукавице. Записници Српског геол. друштва за 1939. год. Београд, 1940.
16. Фауна средњег тријаса са Црвеног ждрјела на планини Љубишњи. Гласник Државног музеја. Сарајево, 1945.
17. Појава седимената старије јуре у околини планине Војника (Црна Гора). Годишњак Биолошког института, Сарајево, 1948.
18. Тријаски спрудни кречњаци у области Дурмитора и Сињавине. Гласник Природњачког музеја српске земље, серија А—1. Београд, 1948.
19. Геотектонска структура северне Црне Горе. Гласник Природ. музеја српске земље, серија А—1. Београд, 1948.
20. Појава седимената најгорњег сенона у посавотамнавском крају и његово упоређење са сличним творевинама у нашим крајевима и Источним Алпима. Гласник Природ. музеја српске земље, серија А—1. Београд, 1948.
21. О геолошким испитивањима Фрушке Горе. Гласник САН, књ. I, св. 3. Београд, 1948.
22. Још један прилог познавању старије јуре у околини планине Војника. Гласник Природ. музеја српске земље, серија А—1. Београд, 1948.
23. Кратак извештај о теренском раду у Геолошко-палеонтолошком и Минералашко-петрографском одељењу Природ. музеја српске земље у 1948. години. Гласник Природ. музеја српске земље, серија А—2. Београд, 1949.
24. Геолошка проматрања у области планине Сињавине. Гласник САН, књ. I, св. 2. Београд, 1949.

25. О геолошким проматрањима квартарних наслага у северном Банату. Гласник САН, књ. I, св. 3. Београд, 1949.
26. Тријаска брахиоподска фауна из Сељана у Пиви. Геол. анали Балкан. полуострва, књ. XVII. Београд, 1949.
27. Цефалоподски кречњаци из Сељана у Пиви, њихова фауна и упоребење са брахиоподским кречњацима истог места. Гласник Природ. музеја српске земље, серија А—2. Београд, 1949.
28. Геологија Никшићке Жупе. Гласник Природ. музеја српске земље. серија А—3. Београд, 1950.
29. Претходни резултати теренских проучавања Фрушке Горе. Гласник САН, књ. II, св. 2. Београд, 1950.
30. Геолошка грађа терена јужне и југозападне подгорине Дурмитора. Геол. анали Балкан. полуострва, књ. XVIII. Београд, 1950.
31. Прилог ка познавању старости порфирита северне Црне Горе. Геол. анали Балкан. полуострва, књ. XVIII. Београд, 1950.
32. Кратак извештај о теренском раду у Геолошко-палеонтолошком и Минералошко-петрографском одељењу Природ. музеја српске земље у 1949. години. Гласник Природ. музеја српске земље, серија А—3. Београд, 1950.
33. Прилог познавању распореда и старости геолошке грађе у Динаридима. Гласник Природ. музеја српске земље, серија А—4. Београд, 1951.
34. Кратак извештај о теренском раду у Геолошко-палеонтолошком и Минералошко-петрографском одељењу. Природ. музеја српске земље у 1950. години. Гласник Природ. музеја српске земље, серија А—4. Београд, 1951.
35. Неки нови погледи и схватања у геотектоници Динарида. Гласник Природ. музеја српске земље, серија А—4. Београд, 1951.
36. Прилог ка познавању геологије Динарида. Гласник Природ. музеја српске земље, серија А—5. Београд, 1952.
37. Кратак извештај о теренском раду у Геолошко-палеонтолошком и Минералошко-петрографском одељењу Природ. музеја српске земље у 1951. години. Гласник Природ. музеја српске земље, серија А—5. Београд, 1952.
38. Геологија северозападне Црне Горе. Посебно издање Научног друштва Црне Горе. Цетиње, 1953.
39. Горња јура у области Дурмитора и Сињавине. Весник Завода за геолошка и геофизичка истраживања Србије, књ. X. Београд, 1953.
40. Das Problem der Fazienvertretung in den Dinariden Jugoslaviens. Cong. geol. internat. CR XIX Sess. Sect. XIII, I part, fase XIII, Alger, 1954.
41. Кратка историја геолошке службе у Природ. музеју српске земље. Споменница 60-годишњице Српског геолошког друштва. Београд, 1954.
42. Црна Гора. Геоморфолошки и петрографски састав тла. Енциклопедија Југославије, књ. 2. Загреб, 1956.
43. — —, Радоичић—Брстина Р. и Пантић С.: Класична партија горње креде у Боки которској и њено упоребење са дурмиторским флишом. Геолошки гласник, књ. I. Завод за геолошка истраживања Црне Горе. Титоград, 1956.
44. Положај антиклинале Војника и Прекорнице у геотектонској структури Црне Горе. Весник Завода за геол. и геофиз. истраживања Србије, књ. XII. Београд, 1956.
45. Прилог геолошком познавању области планина Прекорнице, Лисца, Каменика и Броћника (Црна Гора). Геолошки гласник, књ. I. Завод за геол. истраживања Црне Горе. Цетиње, 1956.
46. La structure géotectonique des environs de la depression Zeta—Skadar (Yougoslavie). Congr. geol. int. Mexico, 1956.
47. Још нешто о геотектоници Црне Горе. Геолошки гласник Црне Горе, књ. II. Титоград, 1958.

48. Геолошки водич кроз НР Црну Гору. Посебно издање Геолошког друштва Црне Горе. Титоград, 1959.
49. Тектонска структура Црне Горе. V конгрес географа ФНРЈ, одржан у НР Црној Гори 1958. Цетиње, 1959.
50. — —, Вуковић В. и Цицковић Б.: Боксити Црне Горе. Рудници боксита. Никшић, 1965.
51. La description de l'itinéraire du IV Congrès international de spéléologues à travers le Monténégro, Спелеолошко друштво Црне Горе. Титоград, 1965.
52. Hydrologie characteristics of the Karst regions in the Socialist Republic of Montenegro with special reference to suterranean connections. Наше Јаме. Друштво за разисковање јам Словеније, књ. VII. св. 1—2. Постојна, 1963.
53. Situation géotectonique de la montagne Bjelasica (Monténégro). Геолошки гласник, књ. IV. Завод за геол. истраживања Црне Горе. Титоград, 1965.
54. Хидрогеологија кречњачког терена околине Дурмитора. Зборник радова инжењера и техничара Црне Горе, књ. 1. Никшић, 1965.
55. Значај неких флишних слојева за геотектонику Црне Горе. Геолошки гласник, књ. V. Завод за геол. истраживања Црне Горе. Титоград, 1967.
56. Геолошки састав терена Црне Горе дуж правца пута учесника карпатско-балканске геолошке асоцијације (VIII конгрес геолога СФРЈ). Завод за геолошка истраживања Црне Горе. Титоград, 1967.
57. Геоморфолошки развитак Црне Горе. Историја Црне Горе, књ. I. Титоград, 1967.
58. Фосилноносне локалности на теренима Црне Горе. Гласник Републ. завода заштите природе и Прир. збирке, књ. 2. Титоград, 1969.
59. Геологија Црне Горе, књ. II (Карст Црне Горе). Посебно издање Завода за геолошка истраживања Црне Горе. Титоград, 1969.
60. Le développement et la formation Diabase-radiolarite dans les Dinarides. Геолошки гласник, књ. VI. Завод за геол. истраживање Црне Горе, Титоград, 1970.
61. Кратак преглед стручног рада у Заводу за геолошка истраживања СР Црне Горе од оснивања 1945. године до данас. Геолошки гласник, књ. VI. Завод за геолошка истраживања СР Црне Горе. Титоград, 1970.
62. Карсни кањони на територији Црне Горе и њихове природне љепоте. Гласник Репуб. завода зашт. природе и Природњачког муз. књ. 4. Титоград, 1971.
63. Геотектонска улога у развоју Боке Которске. Геолошки гласник, књ. 16. „Геоинжењеринг“, Сарајево 1972.
64. Развиће дијабаз-ројачке формације у Црној Гори. Друштво за науку и умјетност Црне Горе. Гласник I. Одјелење природних наука, књ. 1, Титоград, 1974.
65. Проблем подземних вода у подручју карста планине Ловћена. Геолошки гласник, књ. VII. Завод за геолошка истраживања СР Црне Горе. Титоград, 1974.
66. Геологија Црне Горе. Стратиграфија и фашијални састав Црне Горе, књ. I, свеска 1. Друштво за науку и умјетност Црне Горе. Титоград, 1975.
67. Простор динарског планинског система. Гласник Одјелења природних наука ЦАНУ, књ. 2, Титоград, 1977.
68. З. Бешиа, Михаиловић Р. Реке и језера Црне Горе — Проблем њихове заштите од загађивања. ЦАНУ, Одјелење природних наука, књ. 2, Титоград, 1978.
69. Геолошки састав Боке Которске и њена геоморфологија. Зборник радова из науке, културе и умјетности „Бока“, Херцег-Нови, 1979.

70. Појаве клизишта дуж обале Црногорског приморја која су изазвана априлским и мајским трусовима 1969. године. Гласник Републичког завода за заштиту природе — Природњачког музеја бр. 12. Титоград, 1979.
71. Утицај тектонике и фацијалног састава терена на потресе у Црногорском приморју и његовом залеђу. ЦАНУ, Гласник Одјелења природних наука, књ. 2, Титоград, 1980.
72. Геологија Црне Горе. Стратиграфија и фацијални састав Црне Горе, књ. I, Свеска 2. Црногорска академија наука и умјетности, Титоград, 1980.
73. З. Бешић, Михаиловић, Р.: Утицај тектонике на јака оштећења насеља Лупшнице и Грбальске кречњачке заравни. Зборник радова са симпозијума о земљотресу на Црногорском приморју од 15. IV 1979. године. Заједница за сеизмологију СФРЈ и Републички сеизмолошки завод. Херцег-Нови, 1980.
74. Палеогеографија Црне Горе за време горње креде и палеогена. Гласник Одјелења природних наука ЦАНУ бр. 3. Титоград, 1980.
75. З. Бешић, Михаиловић, Р.: Геолошке и хидрогеолошке особине акумулације пивске хидроелектране. Гласник Републичког завода за заштиту природе и Природњачког музеја, бр. 14, Титоград, 1981.
76. Геологија Црне Горе, књ. III: Геотектоника и Палеогеографија. ЦАНУ, Посебна издања, књ. XVI, Одјелење природних наука, св. 10, Титоград, 1983.
77. З. Бешић, Михаиловић Р.: Геоморфологија и геологија Зетске равнице и басена Скадарског језера. ЦАНУ, Научни скупови, књ. 9. Титоград, 1983.
78. Геолошки развој планинског простора Дурмитора и Синајевине. Зборник радова поводом јубилеја академика Радослава Јовановића. Академија наука и умјетности БиХ. Сарајево, 1984.
79. З. Бешић, Перовић З. и Михаиловић Р. Геолошки састав терена Плавске општине. Зборник радова са научног скупа о заштити и управљању Плавског дијела Проклетија. Плав, 1985.